

Det inddæmmede Graasteensnors Tilstand i Efteraaret 1862.

Af Sognelæge E. Bjerling i Marstal.

Som det i den tidligere Beretning om dette Inddæmningsanlæg er bemærket, i Tidsskrift for Landøkonomi 3die Række 8de Bind 3die Hefte, var Noret i Efteraaret 1858 ved Hjælp af Møllen og paa Grund af de usædvanlig tørre foregaaende Aar udtørret indtil en Sø paa omtrent 50 Tdr. Vand. Vandet heri var endnu salt, ja endog saltere end oprindelig paa Grund af Fordampningen, af hvilken Aarsag det blev anseet for gavnligt at lade Tilløbsvandet fra Omkrebfsen flyde til. Dette skete da ogsaa i rigeligt Maal, da de seneste Aar have været meget fugtige, saa at kun omtrent Halvdelen af Arealet har været udtørret om Efteraaret i Aarene 1860 og 61. Da Vandet i Noret endelig var aldeles ferskt, blev der ved sidstafvigte Vinters Begyndelse lukket for Tilløbsvandet. Men Frost og Sne tilstoppede i Marts Maaned Kanalen, som fører Tilløbsvandet til Slusen, og da der indtraf pludselige Tøbrud, maatte Vandet, for ikke at stemmes op paa tilgrændsende Jorder, lukkes ind i Noret gennem to paa forskjellige Steder anbragte 3 Alen brede Trærender, som i dette Viemed allerede om Efteraaret vare indlagte i Overkanten af Volben. Der samlede derved atter saa meget Vand, at der i Slutningen af Marts Maaned kun

var omtrent 200 Tdr. Land tørt. Efterat der siden Foraaret intet Tilløb har fundet Sted, er Vandstanden nu omtrent den samme, som er anthydet paa Kortet til den nævnte tidligere Beretning, idet et Areal af omtrent 500 Tdr. Land er tørt.

Som Følge af, at Vandet saaledes hidtil har havt Udgang til og aarlig for en stor Deel fylbt Noret, har Korn kun undtagelsesviis og paa smaa Strækninger kunnet dyrkes. Imidlertid har det dog viist sig, at Kaps allerede kunde trives i Aaret 1859, og der har siden baade paa leret, dyndet og sandet Bund været avlet saavel Sommer- som Vinterraps af fortrinlig Kvalitet; sidste Sommer i Sandbund, som var gjødet med Stalbgjødning. Planterne naaede naturligviis her en større Udvikling, og Udbytten blev større end der, hvor ingen Gjødning var anvendt. Rug har ligeledes groet godt og givet smukt og vægtigt Korn paa gjødet Sandbund. Derimod har den ikke villet trives, hvor Jorden var leret; sandsynligviis deels fordi denne Bund længere vedligeholder den saltagtige Fugtighed, deels fordi saadan Bund i det hele er for kold og fugtig for Rug. Ogsaa Kartofler ere forsøgte i Sandbund, hvor de baade have givet godt Udbytte og Knolde af et overordentligt smukt Udseende; men de have ikke været frie for Sygdom, dog i forskjellig Grad hos de forskjellige Sorter.

Den naturlige Vegetation har i de forløbne tre Aar gjort et betydeligt Fremstrid. I Aaret 1859 dannede Salturt (*Salicornia herbacea*), Strandgaasefødd (*Chenopodium maritima*) og vingefrøet Hindefnæ (*Lepigonum marinum*) saa godt som den eneste Plantevæxt, medens Strandaster (*Aster Tripolium*) begyndte at udbredes. Kun i Havstokken, som var bleven vandet fra Landgrøften, og paa enkelte Steder, som vare bleve stærkere udfyldte, fandtes en Deel andre Planter. I det følgende Aar udbredte disse fire nævnte Planter sig overordentlig stærkt, saa at de paa store Strækninger dannede et tæt Dække, der i August Maaned blev slaaet og gjort til Hø. Efterhaanden som Vandet i Sommerens Løb svandt, fremlydbrede disse Planter, og paa enhver Plet, som havde ligget

tør i fjorten Dage, viste Strandgaasfod sig sikkert, saa at det hele Areal, som omgav Søen i Midten, og hvoraf hidtil store Strækninger havde ligget som en nøgen Strandbred, blev fuldstændig bevoget lige indtil Søens Bred, saa at det nu for første Gang frembød Skuet af et grønt Landskab omkring en Sø. Kun den Flade, som ikke blev tør før hen paa Efteraaret, var endnu ubevoget. Der var imidlertid en betydelig Forskjel paa selve Planterne i Modsætning til det foregaaende Aars.

Der var nu vel en langt større Mængde af hver enkelt Art tilstede, idet de deels fremkom tættere og deels paa store Strækninger, som hidtil havde været nøgne. Men Salturt var ialmindelighed aldeles dvergagtig, saa at den paa Steder, hvor den tidligere havde staaet enkeltviis i jodhøie Exemplarer, nu dannede i Forbindelse med de andre nævnte Arter næsten en tæt Grønsvær af forkrøblede, et Par Tommer høie, Planter. Heller ikke Strandgaasfod fremkom i saa store grenede Busse som tidligere. Dog var den forholdsviis mere kraftig end Salturt, især paa den dyndede Bund.

Aarsagen til disse to Planter's svagere Udvikling laae nu vistnok for en Deel i den tættere Vegetation, hvorved den ene Plante indskrænkedes af den anden; men for en Deel laae det sikkert ogsaa i, at Bunden allerede var for lidt saltholdig for dem, hvilket bestrækes derved, at navnlig Salturt fremkom i kraftig Udvikling paa nogle Steder, hvor Bundens Saltholdighed var tydelig, medens den paa andre Steder, skjøndt Planterne stode enlige, dog ialmindelighed ikke naaede samme Udvikling som tidligere.

Med vingefrøet Hindekæ var Forholdet det samme som forhen, kun at den var mere udbredt. Strandaster var i endnu stærkere Tilvæxt. Den fremkom deels spredt og lavere paa den mere sandede Bund; men i Dyndet i Omkredsen af Søen dannede den et tæt Buskads af store alenhøie Planter, som i Forsommeren omgav Søen med et friskt grønt Belte, og som under Blandingene dannede smukke Grupper, idet de

enkelte Planter i Søbredden stode som Vaser, fyldte med Blomster. Den Tilbagegang, som Salturt og Strandgaasefod allerede i Aaret 1860 var underkastet, er fortsat i de følgende Aar. Hvorvel de endnu ere meget udbredte, er det dog aldeles klart, at disse Planters Udbredelse, som i de foregaaende Aar gav Vegetationen dens Character, kun har været midlertidig, og at den er viet til snarlig Undergang. Skjøndt Hindeknæ endnu er meget almindelig, og Strandaster endog hidtil har tiltaget i Udbredning, saa gjælder dog aabenbart det samme om disse to Planter, idet de indskrænkes og forsvinde der, hvor et tættere Græsdekke faaer Overmagt.

Grundlaget for den begyndende Græsvæxt havde allerede viist sig i Aaret 1858 med Sødgræsset, navnlig det udsprede (Glyceria distans), og i det følgende Aar var det i saa stærk Tilvæxt, at det øiensynlig snart maatte blive det fremherskende. Dette skete da ogsaa i Aaret 1861, ligesom det endnu er den mest udbredte Plante, og fortiden giver i Forbindelse med Strandaster Vegetationen paa den største Deel af Areallet dens Character. Efterat det var optraadt som smaa enestaaende Busse, udbredte det sig i Løbet af to Aar i den Grad, at det paa store Strækninger var sammenvoret til et jævnt Græsdekke med Blanding af de fire fornævnte Planter, og blev paa fugtige Steder saa høit, at det kunde slaaes, medens det paa andre Steder afgav fortrinlig Græsnings, navnlig for Faar. Istedetfor at det tidligere havde været Salturt og Strandgaasefod eller Hindeknæ, som udelukkende først optraadte paa den nøgne Bund, saa var fra Aaret 1861 Sødgræsset Hovedrepræsentanten for den begyndende Vegetation. Det fremkommer paa enhver Slags Bund og saavel der, hvor Jorden ligger i sin naturlige Tilstand, som der, hvor den har været behandlet til Udsæd. Saaledes voxer det nu paa nogle merglede og pløiede Agre, som i Aaret 1849 bleve besaaede med Raps. Ligeledes har det iaar faaet Overhaand over italiensk Raigræs, som i Aaret 1860 blev udsaaet paa en gennemgrøftet Strækning, hvor der havde hersket stærk Sandflugt det foregaaende

Aar. Raigræsset kom hurtig op, og om Efteraaret var der en grøn Græsmark der, hvor Sandflugten saa kort forud havde hersket. Det følgende Aar blev Raigræsset vel deels slaet og deels afgræsset, men det trivedes dog kun frodig paa høiere og mere udferskede Steder, hvor det endnu har holdt sig, medens Sødgræsset ellers er traadt istedet.

Det er imidlertid øiensynligt, at heller ikke Sødgræsset vil kunne bevare sit Overherredømme paa den inddæmmede Bund; men ogsaa dette maa betragtes som en Overgangsvegetation, der forbereder en mere blivende Plantevæxt. Det er saaledes allerede meget indskrænket paa Strækningen langs den Deel af Landgrøften, som fører det væsentligste Tilløb, og hvor Jorden paa Grund heraf er stærkere udskyllet af fersk Vand. Her dannes Græsdaekket væsentligt af krybende Hvene (Fioringræs), Hvidkløver, Jordbærkløver, stivbladet og Strand-Svingel (*Festuca duriuscula* og *littorea*), samt engelsk Raigræs, Fløielsgræs og hvas Hundegræs (*Dactylis glomerata*), med Blanding af en Deel andre Planter, saasom smalbladet Kjællingtand (*Lotus tenuis*), Veibredarter, Skjaller, Strand- og Kjær-Trehage (*Triglochin maritimum* og *palustre*) o. fl. Men især paa de Steder, hvor Tilløbsvandet i større Mængde eller i længere Tid har overrislet Bunden, er Sødgræsset tillige med de andre tidligere Planter saa godt som aldeles fortrængt af krybende Hvene, som der danner en tæt og fast Grønsvær, der i brede Flader eller bugtede Velter udbreder sig foran disse Steder og saaledes angiver den Vej, det indstrømmende Tilløbsvand har fulgt.

Den Bund, som i Aaret 1858 var nøgent Flyvesand, danner nu paa saadanne overrislede eller oversvømmede Steder en tæt blød Engbund, hvor der over Sandet er udbredt et Lag Dynd af større eller mindre Tykkelse i Forhold til den oversthyllende Vandmængde, og paa et Sted, hvor en større Mængde Vand er kommen ind, og som stadig har været overrislet, er Strandbunden ikke mere fjendelig, medens det nu

danner en frodig Eng, som allerede i tre Aar har givet fortrinlig Høflet.

Af andre Planter, som have vundet en større Udbredelse, fremkom allerede i Aaret 1860 flere Sivarter, navnlig børsteblandet og især Tudsesev (*Juncus squarrosus* og *bufonius*), af den sidste baade den almindelige og *fasciculatus*. De vare paa flere Steder udbredte imellem de tidligere nævnte Planter over større Strækninger, navnlig paa Sandbunden, hvor denne vedvarende holdtes fugtig uden tilstrækkeligt Afløb. Tudsesev er isøvrigt meget almindelig i Eggen omkring det Inddæmmede. Fremdeles forekom Jordbærspinat, baade drueblomstret og rød (*Blitum botryoides* og *rubrum*) temmelig hyppig paa den dyndede Bund, navnlig i det Dyndbelte, som opstilledes i Omkredsen af Søen. Paa et Sted med Leerunderlag, hvor et Kildevæld allerede for flere Aar siden havde fremkaldt Vegetation, var Snokurt (*Cineraria palustris*) i stor Mængde tilstede i Aaret 1861, og dens snokholdige Frø er ført saaledes omkring, at der iaar findes Exemplarer i alle Egne af Areallet. Meget almindelig i Omkredsen af Søen og i det hele paa fugtig Bund er Tigger = Frøpeber (*Batrachium sceleratum*). Paa høiere liggende, tørre og sandede Steder fremkom ifjor en Mængde lugtløs Kamille (*Matricaria inodora*) og almindelig Brandbæger (*Senecio vulgaris*), ligesom her ogsaa stærkt udbredte sig en lille Mosart (*Dicranum scoparium*).

Af Græsarter vedblev knæbøjet Rævehale (*Alopecurus geniculatus*) at udbrede sig, hvor Tilløbsvandet havde affat et Dyndlag over Sandet, og i Grøfterne vedligeholdtes Manna-græs (*Glyceria fluitans*), ligesom almindeligt Rørgæs (*Digraphis arundinacea*) fremkom iaar efter tidligere Udsæd i Kanten af Søen. Eetaarigt Rapgræs (*Poa annua*) er meget almindeligt langs Omkredsen. Stivbladet Svingel udbreder sig i det Hele mere, kjendelig udgaaende fra flere Punkter, hvor den tidligere var tilstede. Strandsvingel trives fortrinlig, men den synes at have Banstæthed ved at udbredes af sig selv, maastee fordi Frøenes Størrelse og Bægt ere til Hinder herfor. Den voxer

saaledes frodig paa Volden langs Vandgrøften, hvor den først blev udsaaet. Ligeledes vedligeholder den sig godt paa nogle Steder, hvor den for flere Aar siden blev saaet med andre Slags Græsfrø; og paa nogle pløiede Agre, hvor den for to Aar siden ndsaaedes alene, danner den nu et tæt og frodigt Græsbedække. Ogsaa Eng-Rottehale (*Thimoteum*) har vedligeholdt sig godt efter Udsæd, ligesom engelsk Raigræs paa Bund, som tilstrækkelig tidlig har været tør om Foraaret.

I selve Søen begyndte i Aaret 1860 at vise sig Rogleax, baade Strand- og Sø-Rogleax (*Scirpus maritimus* og *lacustris*) paa den derværende meget dyndede Bund. De have senere udbredt sig stærkt langs Søbredden i store tæt sammenvoxede Pletter. Saar findes en Deel Duunhammer (Typha latifolia) deriblandt.

De forstjellige Forhold, som det Inddæmmede har været underkastet, har saaledes givet Vegetationen en forstjellig Charakter, idet navnlig Vandets Indflydelse paa en meget iøinefaldende Maade har gjort sig gjældende. Omtrent i en Trediedeel af Arealets Omfærd har Vandgrøften stadig ført Tilløbsvand, hvorimod Tilløbet langs de andre to Trediedele har været saa ubetydelig, at Vandgrøften som oftest har været tør. Den større Fugtighed, som dette har medført for den førstnævnte Deel, har her fremkaldt en tidligere, frodigere og rigere Vegetation, saa at hele denne Strækning fortiden danner en tætbevøjet grøn Flade, hvor Gensformigheden i den første fattige Vegetation begynder at tabe sig, medens den Deel, som har været mere tør, er bleven senere bevøjet, ligesom Planterne ere mindre kraftige og mere enkeltstaaende og Vegetationen i det Hele fattigere. Da Tilløbsvandet i de foregaaende Aar har opfyldt saa meget af Arealet, som først nu, efterat der er luffet for Tilløbsvandet, udtørres, ligge endnu disse Strækninger som nøgne Sand- eller Dyndflader. Imidlertid er der allevegne paa de oversvømmede Steder efterladt et, stundom flere Tommer tykt, Dyndovertræk, især ved alle Ujevnheder, saasom omkring Planter og i Fordybninger, som ere fyldte med

Dynd og hvorved Veien for en frodigere Vegetation utvivlsomt banes, saa at den rigeligere Tilførsel af ferstt Vand har, foruden at gavne ved at udfylle de tilbageværende Saltdele, tillige tjent til at gøde Jorden, og har i denne Henseende bragt en meget stor og uberegnelig Fordeel.

Betragtes nu Vegetationen i dens Oprindelse og Udvikling paa et Areal, der saaledes gjøres tilgængelig for den, saa afgiver den i det Smaa et Billede af den Ve, Naturen er gaaet i det Store under den almindelige Vegetations Udvikling, idet nemlig Planteværten i selve sin Oprindelse har været eensformig, men mangfoldig, fattig paa Arter, men rig paa Individier; et Forhold, der hist saavel som her søger sin naturlige Grund dels i Censformigheden af Bunden, hvortil Planterne have fæstet sig, og som ikke har afgivet forskjelligartet Stof nok til at tilfredsstille mange Arters forskjellige Forbringer, dels i Mangelen af Forhindringer, som kunne indskrænke de tilstedeværende Arters Udbredning, saa at de enkelte Planter mangfoldiggjøres i den størst mulige Grad. Overladte til sig selv ville Planterne baade under deres Liv og efter deres Hendsøen bidrage til at omdanne den Jordbund, hvorpaa de ere vorede, og derved gjøre den brugbar til andre Planters Ernæring, saa at selve Vegetationen bærer Spiren i sig til Udvikling og trinvis Omdannelse.

Skjøndt et fra Havet inddæmmet og udtørret Areal saaledes utvivlsomt i Aarenes Pøb vilde mere og mere antage Karakteren af Landjord og kunne optages i Landbruget, saa vil dog sikkert Konsten kunne spare megen Tid ved at bidrage til Jordbundens hurtigere Omdannelse. Dekonomiste Hensyn have vistnok ofte, til Skade for Landbruget, overladt altfor meget til Naturen alene, idet man er bleven staaende ved den blotte Inddæmning eller en utilstrækkelig Udtørring og Opdyrking, hvorved Frugten er kommen i saa lidet Maal og saa seent, at vel endog den hele Anlægs kapital stundom kan være gaaet tabt, hvad der kun maa bidrage til at bringe den Slags Foretagender i Miscredit. Det vil sikkert passe paa flere Ind-

dæmningsanlæg, hvad der gjælder om et, omtrent af samme Areal som det herværende, og som er indbæmmet for henimod et halvt Aarhundrede siden. Det danner ligesom her en Sø i Midten med dyb Dymbund, omgiven af sandede Strækninger. Søen er nu bevoxet med Rør og Siv, medens Omkredsen kun afgiver en tarvelig Græsning, idet Jorden kun er tyndt bevoxet med stivbladet Svingel og almindelig Hvene med Iblanding af dvergagtig Strandgaafesod. To smaa utilstrækkelige Vindmøller ere byggede, og isøvrigt besørages Udtørringen kun ved en Sluse. Et temmelig betydeligt Tilløb fører Vandet umiddelbart ud i Søen, som endnu indtager omtrent det Halve af Arealet. Udviklingen er fredeen saa langsomt frem, at Befostringen ved paaløbende Kenter fortiden maa anslaaes til flere Gange den første Anlægskapital.

Det være tilladt at paapege de Omstændigheder, som formentlig ved flere ældre Inddæmningsanlæg betinge den samme forsinkede Udvikling, som ved det her fremstillede Exempel. De angaae for det Første de benyttede Udtørringsapparater, i hvilken Henseende jeg tillader mig at henvise til en i „Ugeskrift for Landmænd“ Nr. 13, for Aaret 1861, motiveret Anbefaling af store Vindmøller. Dernæst angaae de Reguleringen af Tilløbsvandet, til hvis Afledning og Benyttelse der er henlydthet paa samme Sted. Medens der, som nylig nævnt, kan hengaae en lang Aarrække uden at der paa sandet Bund, som ligger tør og aldeles overlades til sig selv, affættes en tilstrækkelig Mængde organiske Stoffer til at danne en passende Jordbund for en frodig Græsvæxt, er ifølge de her iagttagne Forhold Vandet istand til i en overordentlig kort Tid at frembringe denne Virkning. Allerede det blotte Diefast over Arealet opdager en Forskjel i Friskhed og Frodigthed paa hele den ene Side fremfor paa den anden, uagtet Bunden er den samme. Det er Tilløbsvandet, som har bevirket dette ved her stadig at holde Jorden fugtig. Sees nærmere til, findes der Pletter, som udmærke sig fra Omgivelserne, ikke alene ved større Frodigthed, men tillige ved en forandret og videre fremskredne

Vegetation, og ved Undersøgelse af Bunden vil den sandede Flade findes at være dækket af et Lag Dynd. Det er atter Tilløbsvandet, som har bevirket dette ved paa disse Steder at have jævnlig overrislet eller oversvømmet Jorden og affat de medførte organiske Stoffer, hvorved der allerede er dannet en saa frodig Engbund, som Formaalet for Anlægget kan sigte til.

Det kan ifølge heraf ikke være tvivlsomt, at Sandstrækningerne ved hint som Exempel nævnte Anlæg kunde for mange Aar siden have været ombannede til god Eng, dersom Tilløbsvandet var ledet ud over dem, medens dette nu ved at ledes umiddelbart i Søen affætter sit Guld paa dennes Bund, og giver saaledes til den Rige, som opdynger sin Skat uden Nytte. Det være tilladt fremdeles at henpege paa et andet Inddæmningsanlæg omtrent af samme Størrelse, men endnu ældre. Her har man med overmaade stor Bekostning ledet alt Tilløbsvandet udenom Anlægget til Havet. Derved er Udtørringen begunstiget saaledes, at alene een Sluse kan udtørre omtrent de tre Fjerdedele af Arealen i Sommertiden. Men Bunden er overalt Sand, som siden Slutningen af forrige Aarhundrede, da Afdæmningen fra Havet udførtes, er saa svagt bedækket, at man endnu af Frygt for Sandflugt ikke tør pløje den. Hvilken Mængde Gjødningsstof kunde Vandet ikke i den Tid have udbredt over Sandet, og hvilken Capital er ikke flydt i Havet?

Paa disse to Maader forholdes der ialmindelighed med Tilløbsvandet ved vore Inddæmningsanlæg; enten optages det umiddelbart i det Inddæmmede eller det ledes aldeles udenom. I første Tilfælde forsøger det i høi Grad Bekostningen ved Udtørringen, og i sidste Tilfælde bortkastes den Capital, som Naturen selv tilbyder til Anlæggets Udvikling og Fremgang. Erkjendelsen heraf har foranlediget mig til i dette Efteraar at paabegynde et Anlæg, som paa een Gang skulde tjene til at fjerne Tilløbsvandet, forsaavidt som det i for stor Mængde er tilstede, og tillige drage Nytte deraf til Bوندens Forbedring. Det udføres paa den Maade, at der paa den Side, hvor Tilløb

finder Sted, og paa Grændsen mellem Dynd og Sandbunden, graves to jevntløbende, fire Alen brede, Grøfter i en Afstand fra hinanden af 10 Alen, paa hvilket mellemliggende Stykke af Jorden opkastes, saa at det danner en bred Vold, der tillige kan tjene som Bei. Denne Vold skal fortsættes fra den tilstedeværende Sluse og indtil Tilløbets Begyndelse, saa at Tilløbsvandet, som stemmes op over den saaledes afgrænsede sandede Strækning, dels vil frugtbargjøre denne og dels vil kunne flyde i Havet uden Hjælp af Løsteapparatet. Naar Tilløbsvandet paa denne Maade hindres fra at flyde ud i den dybere midterste Deel af det Inddæmme, vil den Vandmasse, som aarlig skal fjernes for at holde dette tørt, indskrænkes til det ved Nedslag paa selve Areallet samlede Vand, hvoraf imidlertid en Deel fordamper og en Deel forbruges af Planterne, saa at Løsteapparatet, ifølge Jagttagelser over dets Virkning, vil kunne holde hele Areallet tørt. Bunden, som her er dybt Dynd, og som ellers vilde bevoges med Rør, Siv og mindre værbifulde Planter, vil da blive tilgængelig for en mere indbringende Anvendelse.

Der er endnu et Forhold, som det maaskee sluttelig kunde være af Interesse at berøre, da det dels angaaer det tidligste Udbytte af Inddæmningsanlægget og dels neppe er tilstrækkelig paaagtet paa andre Steder, nemlig Fiskeriet. Forinden Bugten blev inddæmnet, blev der vel stundom fisket, uden at Fiskeriet dog var af nogen Betydning. Det var Torst, Flyndere og Aal, som fangedes. Omtrent tre Uger, efterat Dæmningen var lukket, saa at Strømningen ud og ind var ophørt, døde alle Torstene i Begyndelsen af August Maaned 1856, endsskjøndt Koret endnu havde en Dybde af indtil tre Alen, og uagtet intet Tilløb af ferskt Vand paa den Tid havde fundet Sted. Sen paa Efteraaret bemærkedes en Stime Hornfisk, som ogsaa var bleven indsluttet. Endeel fangedes, og Resten døde ved den indtrædende Kulde, da der begyndte at komme Is paa Vandet. Flyndere fangedes der indtil to Aar efter Inddæmningen, og de sees der stundom endnu, men de bleve snart magre og

daarlige. Alene have derimod holdt sig godt og findes der endnu i Mængde. De fanges i Møllen, idet de føres med Strømmen og gjennem Vandstruerne og blive liggende paa et Tremmeværk, som til det Brug er anbragt ved Afløbsrendens Udløb saaledes, at Vandet synker gjennem Tremmerne, medens Alene blive liggende ovenpaa. De have bestemte Tider at gaae paa, nemlig om Aftenen mellem Kl. 9 og 12, medens de udenfor denne Tid kun undtagelsesviis gaae i regn- og stormfuldt Veir. Møllen kan til andre Tider baade Nat og Dag gaae med den stærkeste Kraft uden at en Al kommer op, hvorimod de i den nævnte Tid kunne komme masseviis. Der er saaledes engang i tre Timer fanget over 350 P., saa at Møllen tilsidst maatte standses, fordi man var uforberedt paa at modtage saa mange, saa at de ikke kunde skaffes afveien fra Afløbsrenden. Efterat dette Apparat til Fiskeriet var inventeret, er der fanget flere tusinde Pund. For nogle Aar siden var der megen Tale om Sygdom blandt Alene, idet en Mængde af dem fandtes drivende døde og halvde imellem Dørne her. Der turde maaskee være megen Grund til at antage, at disse Fisk hidrørte fra det dengang inddæmmede Magleby Nor paa Langeland, hvor der ligeledes var anlagt en Bindmølle med Vandstruer til at fjerne Vandet. Det er meget hyppigt, at Alene bære Spor af at være bestadigede af Skruen, saa at den omtalte Sygdom blandt Alene høist sandsynlig beroede paa, at Fiskene fra det derværende Anlæg, hvor de ikke fangedes, saaledes bestadigede førtes i Havet.
